

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัญหาการจลาจลเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลเสียทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตวิทยา การแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องดำเนินการในทุกด้านอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านการวิศวกรรมจลาจล การให้การศึกษา และการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายรัฐต้องพิจารณากำหนดกฎหมายและมาตรการบังคับใช้ให้เกิดผลต่อการจัดระเบียบการจลาจล

กฎหมายจลาจล เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้เกิดความสะดวก และปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน เป็นกฎเกณฑ์ที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยี และสภาพการจลาจล จึงเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นด้วยเหตุผลทางเทคนิค (Technic Law) เพื่อมุ่งจัดระเบียบทางสังคม มิได้บัญญัติขึ้นตามเหตุผลทางศีลธรรม การกระทำผิดต่อกฎหมายจลาจลจึงมีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ เป็นความผิดเพราะข้อห้าม หรือเพราะกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด

จากบทบัญญัติของกฎหมายจลาจลที่มีลักษณะเป็นข้อห้าม จึงมักถือว่าการกระทำผิดกฎหมายจลาจลเป็นความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ และสังคมก็ไม่ได้ประมาท หรือเห็นว่าเป็นความชั่วร้าย การปฏิบัติตามกฎหมายจึงมักถูกละเลย หรือมีการละเมิด จากสถิติพบว่าในปีหนึ่ง ๆ มีการฝ่าฝืนกฎจลาจลจำนวนกว่า 2 ล้านราย ในจำนวนนี้มีผู้ไปรายงานตัวเพื่อชำระค่าปรับเพียงร้อยละ 68 การที่มีผู้กระทำผิดแต่ไม่มารายงานตัว หลีกเลี่ยงการลงโทษหรือการไม่ได้รับการลงโทษจะทำให้ผู้กระทำผิดไม่เข็ดหลาบ ย่อมแสดงถึงสภาพบังคับตามกฎหมายที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในปัจจุบัน

การดำเนินการต่อผู้กระทำผิดกฎหมายจลาจล สำหรับความผิดจลาจลส่วนใหญ่เป็นความผิดจลาจลเล็กน้อย กฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานจลาจลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานสอบสวนสามารถกักขังหรือควบคุมความผิดในเบื้องต้นให้คดีเล็กน้อยได้โดยไม่ต้องนำคดีมาฟ้องศาล โดยการว่ากล่าวตักเตือนหรือเปรียบเทียบปรับ ซึ่งอาจทำให้เจ้าพนักงานจลาจลหรือพนักงานสอบสวนใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบปรับโดยการเลือกปฏิบัติได้ อันมีผลให้ผู้ขับซึ่งบางกลุ่มไม่เกิดความเกรงกลัวต่อการลงโทษตามกฎหมาย รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายไม่

สม่าเสมอของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร ทำให้ผู้ขับขี่ไม่เกรงกลัวและทำการฝ่าฝืนกฎหมาย โดยบางครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรบางคนปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ยอมรับสินน้ำใจจากผู้กระทำผิดกฎหมาย อันเป็นการส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ไม่เกรงกลัวและเคารพปฏิบัติตามกฎหมายด้วย

จากการเปลี่ยนแปลงสภาพการจราจรและขนส่งอย่างรวดเร็ว ทำให้บทบัญญัติบทลงโทษ และวิธีดำเนินการต่อผู้กระทำผิดดังกล่าวไม่เหมาะสมกับลักษณะการกระทำผิดที่เปลี่ยนไป จึงทำให้มีความจำเป็นต้องทบทวนและปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมและทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ดังนั้นการแก้ไขปัญหาคือจำเป็นต้องดำเนินการในทุกด้านอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. การบังคับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพ

การลงโทษปรับอันเป็นการข่มขู่ปราบปรามอย่างเดียวไม่สามารถจะป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับจราจรได้ จึงต้องคำนึงถึงมาตรการทางปกครองที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ ร่วมกับการปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายจราจร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยที่ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1.1 มาตรการโทษทางอาญา

1.1.1 ควรที่จะแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยกำหนดอัตราโทษปรับขั้นต่ำให้สูงขึ้น เช่น อัตราโทษปรับขั้นต่ำตั้งแต่ 400 - 600 บาท ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้กระทำผิดกฎหมายจราจรเกิดความเกรงกลัวในการกระทำผิด ประกอบกับสภาพความเจริญทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งกำหนดอัตราค่าปรับส่วนใหญ่กำหนดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 นับจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา 18 ปี ยังไม่มีการแก้ไขอัตราโทษปรับเพิ่มขึ้น ทั้งที่ค่าของเงินนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปมาก และจะต้องมีการพิจารณากำหนดอัตราโทษปรับกันเป็นระยะ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ และค่าของเงินที่เป็นอยู่

1.1.2 การกำหนดอัตราโทษปรับที่ชัดเจนและแน่นอน จะมีผลทำให้ผู้กระทำผิดที่มีความรู้จักกับตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนที่มีอำนาจในการเปรียบเทียบ ไม่สามารถเสียค่าปรับตามดุลพินิจของพนักงานสอบสวนได้อีกต่อไป เพราะพนักงานสอบสวนไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบให้เป็นคุณแก่ผู้ใดได้ ทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคไม่เกิดการเลือกปฏิบัติ และเป็นธรรมภายใต้หลักนิติธรรม (Rule of Law)

1.1.3 เมื่อได้มีการปรับปรุงระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลในคดีจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก รถยนต์ และรถจักรยานยนต์เสียใหม่ ดังที่ได้กล่าวมาก็จะมีผลทำให้จำนวนเงินรางวัลที่จะจ่ายให้กับเจ้าพนักงานจราจรเป็นจำนวนที่สูงขึ้น อันจะมีผลทำให้เจ้าพนักงานจราจรที่เคยปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จะได้มีการจับกุมโดยถูกต้องตามกฎหมายเพราะได้รับเงินรางวัลในจำนวนที่สูงพอแล้ว

1.2 มาตรการโทษที่มีโทษทางอาญา

1.2.1 การเคลื่อนย้ายรถ

มาตรการทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหการจราจรในกรุงเทพมหานครโดยบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอันเป็นการฝ่าฝืนกฎจราจรหรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้โดยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับรถไม่ให้เคลื่อนย้าย หากเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก่อให้เกิดความเสียหายนั้น มาตรการทางกฎหมายนี้หากได้นำมาใช้อย่างจริงจัง พร้อมกับมาตรการที่ทางราชการจัดสรรงบประมาณและสถานที่เพื่อการปฏิบัติการตามมาตรการดังกล่าว ก็จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานครก็คงจะเบาบางลง ทั้งนี้เพราะการจอดรถโดยฝ่าฝืนกฎจราจรจะถูกยกหรือเคลื่อนย้ายทันทีโดยเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ การเสี่ยงต่อการถูกยกหรือเคลื่อนย้ายรถเป็นเหตุผลสำคัญมากข้อหนึ่งในการตัดสินใจของผู้ขับขี่รถยนต์ในการที่จะขับไปสู่อันตรายที่ปลายทางที่ไม่มีที่จอดรถ ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาจะต้องคอยหมั่นตรวจสอบและควบคุมดูแลอย่าให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ ดังกล่าวข้างต้นนี้ใช้มาตรการนี้เป็นเครื่องแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบให้กับตนเอง โดยควบคุมตรวจสอบสำเนาใบสั่งที่มีการยกหรือลื้อคล้อรถนั้นว่ามีการชำระค่าปรับโดยถูกต้องหรือไม่

1.2.2 การบันทึกคะแนน

การลงโทษปรับแก่ผู้กระทำความผิดแต่เพียงอย่างเดียว อาจจะไม่ก่อให้เกิดผู้กระทำความผิดเกิดความเกรงกลัว หรือยับยั้งในการกระทำความผิด ดังนั้นควรมานำมาตรการทางการปกครองที่เหมาะสมมาใช้ร่วมกับการลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมิให้กระทำความผิดซ้ำ โดยการนำมาตรการการบันทึกคะแนน การอบรม การ

เพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ และการทดสอบผู้กระทำผิดมาบังคับใช้อย่างจริงจังผู้เขียนเสนอให้ควรมีการบันทึกการยึดและการตัดคะแนนในความผิดตามกฎหมายจราจรที่เป็นลักษณะก่อให้เกิดอันตราย เช่น การขับรถในลักษณะกีดขวางการจราจร การขับรถในขณะที่หย่อนความสามารถในอันที่จะขับ การขับรถให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น เป็นต้น โดยทางกรมตำรวจควรจะได้พิจารณากำหนดคะแนนให้เหมาะสมกับฐานความผิดแต่ละฐาน และควรวางมาตรการลงโทษในลักษณะการฟื้นฟูคุณภาพผู้ขับขี่เพื่อไปสอบรับใบอนุญาตขับขี่ใหม่ เช่น การอบรม การทดสอบผู้ขับขี่ หรือแม้แต่การเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่เพื่อไปสอบใหม่ โดยกำหนดเกณฑ์และวิธีดำเนินการให้เหมาะสม โดยควรคำนึงให้ผู้ขับขี่ที่ถูกลงโทษมีความรู้สึกเกรงกลัวต่อโทษและปฏิบัติตามกฎจราจร พร้อมทั้งมีมาตรการเสริมสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ เช่น การให้ความรู้ การอบรมต่าง ๆ เพื่อเข้ามาช่วยปลูกฝังให้มีความสำนึกในการปฏิบัติตามกฎจราจร นอกเหนือจากการลงโทษด้วย

อย่างไรก็ตาม การนำมาตรการบันทึกคะแนนมาใช้ นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่ากรมตำรวจหรือกรมขนส่งทางบก ควรจะต้องมีความพร้อมในการรองรับมาตรการดังกล่าว โดยมีการปรับปรุงวิธีการในการเก็บข้อมูลและการตรวจสอบประวัติผู้กระทำผิดกฎหมายจราจรให้เป็นระบบและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลกัน ระหว่างกรมตำรวจและกรมขนส่งทางบก เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลซึ่งกันและกันได้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ เจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเกิดความเคยชินในการปฏิบัติตามกฎหมาย ไม่ใช่เกรงกลัวเจ้าพนักงาน แต่ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ดังนั้นจะต้องทำให้ผู้ขับขี่ตระหนักและเข้าใจว่าหากตนกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรจะได้รับผลประการใด อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติหรือดำเนินการนอกกรอบ เพราะการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานที่ไม่สม่ำเสมอทำให้การบังคับใช้กฎหมายไร้ความหมาย และในที่สุดการที่จะส่งเสริมให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามกฎหมายย่อมไม่สัมฤทธิ์ผล การแก้ไขปัญหาก็อาจจะไม่ดีขึ้น

การปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดมิได้หมายความว่า จะต้องดำเนินการจับกุมผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดทุกกรณี การปฏิบัติเช่นนี้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์และไม่อาจก่อให้เกิดการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนกับเจ้าพนักงานได้ เพราะการบังคับใช้กฎหมายนั้นกฎหมายก็เปิดโอกาสหรือได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานมีอำนาจว่ากล่าวตักเตือนได้ ซึ่งบางครั้งการว่ากล่าวตักเตือนย่อมมี

ความสำคัญยิ่งกว่าการออกไปสั่ง ดังนั้น กรมตำรวจจะต้องมีการอบรม มีนโยบายและวิธีปฏิบัติ
 อย่างเป็นระบบให้แก่เจ้าพนักงานทุกคน กรณีใดที่ควรจะต้องถูกลงโทษก็ต้องดำเนินการโดยเด็ด
 ขาด เพื่อมิให้กระทำผิดอีก และในกรณีเช่นใดควรว่ากล่าวตักเตือน

3. บทบัญญัติของกฎหมาย

3.1. ปรับปรุงกฎหมายให้สมบูรณ์

ควรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มี
 ความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการพิจารณายกเลิกอำนาจของพนักงานสอบสวนใน
 การว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำผิดได้ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 145 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก
 พ.ศ.2522 เช่นเดียวกัน เนื่องจากการระบุให้อำนาจดังกล่าวจะเป็นจุดอ่อนของกฎหมาย ซึ่งทำให้
 การลงโทษผู้กระทำผิดมีลักษณะที่ขาดมาตรการที่แน่นอน เพราะขึ้นอยู่กับดุลพินิจและอารมณ์ของ
 เจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงสมควรที่จะกำหนดเป็นอัตราโทษขั้นต่ำที่แน่นอนลงไปของการกระทำความ
 ผิดในแต่ละลักษณะ โดยพิจารณาตามความรุนแรง เจตนาของการกระทำ และรวมถึงผลเสียหาย
 ที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งจะบังเกิดต่อส่วนรวมเป็นเกณฑ์ ซึ่งจะเป็นการตัด
 ปัญหาความสับสนในการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในข้อหาลักษณะเดียวกัน และจะเป็นผล
 ทำให้กฎหมายมีสภาพการบังคับใช้ที่แน่นอน เสมอภาคกัน

นอกจากนี้ ควรปรับปรุงให้กฎหมายนั้นให้มีสภาพบังคับให้เหมาะสมกับ
 สภาพการณ์ในปัจจุบัน ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่แล้ว ในเรื่องปัญหาการบังคับใช้กฎหมายโดย
 ปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมต่อไป เช่น กรณีผู้ขับขี่กระทำความผิดในชั่วโมงเร่งด่วน และไม่มีใบ
 อนุญาตขับขี่ติดตัวมาในขณะนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรที่ออกไปสั่งนั้น มีอำนาจใน
 การกักรถนั้นไว้ชั่วคราวเพื่อให้ผู้กระทำผิดไปเสียค่าปรับที่สถานีตำรวจ เมื่อชำระค่าปรับเรียบร้อยแล้ว
 แล้วให้นำใบเสร็จรับเงินมาแสดง จึงจะรับรถคืนไปได้หรือในกรณี การสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่
 รถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกนิรภัย¹ กรณีนี้ถ้าคนโดยสารกระทำผิดโดยไม่สวมหมวกนิรภัย
 เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรไม่สามารถออกไปสั่งได้เนื่องจาก พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 ให้
 อำนาจในการออกไปสั่งเฉพาะกรณีที่ผู้ขับขี่กระทำความผิดเท่านั้น² เห็นควรปรับปรุงกฎหมายให้

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 109 ตอนที่ 126 วันที่ 30 ธันวาคม 2539

² พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 140 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
 บัญญัติจราจรทางบกฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535 มาตรา 17

เหมาะสมมากยิ่งขึ้นโดยกำหนดให้สามารถออกใบสั่งกรณีที่ถูกผู้โดยสารรถจักรยานยนต์กระทำความผิด เช่นเดียวกับผู้ขับขี่ด้วยโดยควรแก้ไขดังนี้

3.1.1 ควรแก้ไขบทบัญญัติของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เกี่ยวกับอำนาจเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจกักรถของผู้กระทำความผิดตามกฎหมายจราจรไว้ได้จนกว่าผู้นั้นจะได้ชำระเงินค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดนั้นไม่มีใบอนุญาตขับขี่หรือไม่นำใบอนุญาตขับขี่ติดตัวมา และรถนั้นจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ. 2522 หรือไม่ได้จดทะเบียนในกรุงเทพมหานคร และแก้ไขให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบสั่งให้กับผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ได้ ในเมื่อโดยสารรถจักรยานยนต์มาในทางและไม่สวมหมวกนิรภัย

3.1.2 ควรกำหนดลักษณะของความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 เสียใหม่ โดยแบ่งแยกความผิดที่มีลักษณะเป็นกฎระเบียบในการจราจรออกเป็นความผิดที่ไม่ร้ายแรง และความผิดที่เป็นการกระทำที่อาจก่ออันตรายในการจราจรออกเป็นความผิดที่ร้ายแรง สำหรับความผิดที่ควรกำหนดเป็นความผิดที่ร้ายแรง ได้แก่

3.1.2.1 มาตรา 6 ฐานนำรถไม่มั่นคงแข็งแรงมาใช้ในทาง
เดินรถ

3.1.2.2 มาตรา 10 ทวิ ฐานนำรถที่ก่อให้เกิดก๊าซ ฝุ่นมาใช้ใน
ทางเดินรถ

3.1.2.3 มาตรา 11 ฐานไม่เปิดไฟในที่แสงสว่างไม่เพียงพอ

3.1.2.4 มาตรา 15 ฐานบรรทุกของออกนอกตัวรถโดยไม่ติด
สัญญาณ

3.1.2.5 มาตรา 16 และมาตรา 17 ฐานบรรทุกสิ่งอันตราย
โดยไม่แสดงสัญญาณ

3.1.2.6 มาตรา 20 ฐานบรรทุกคน สัตว์หรือสิ่งของโดยไม่มี
เครื่องป้องกัน

3.1.2.7 มาตรา 22 ฐานฝ่าฝืนสัญญาณไฟ

3.1.2.8 มาตรา 43 (3) ฐานขับขี่รถโดยประมาทหรือนำหวาด
เสียวอันอาจก่อให้เกิดอันตราย เป็นต้น

3.1.3. เงินรางวัลในการจับกุมผู้กระทำความผิด

ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลในคดีจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2537 ควรที่จะได้มีการปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้จ่ายเงินรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ผู้จับร้อยละ 50 ของเงินค่าปรับภายหลังจากที่ได้แบ่งจ่ายให้แก่หน่วยงานตามมาตรา 146 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 แล้ว ส่วนอีกร้อยละ 50 ของเงินค่าปรับภายหลังจากที่ได้แบ่งจ่ายให้แก่หน่วยงานตามมาตรา 146 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ให้นำฝากคลังในบัญชีเงินฝากที่เรียกว่า “บัญชีเงินรางวัลเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร” เพื่อจ่ายเงินรางวัลนี้แก่ตำรวจผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร โดยแบ่งจ่ายให้เท่ากันทุกคน

การจ่ายเงินรางวัลตามร้อยละของเงินค่าปรับนี้จะต้องเป็นจำนวนเงินที่เท่ากับสินน้ำใจที่ผู้ขับขี่เสนอให้ จึงจะมีผลให้เจ้าหน้าที่เลิกพฤติกรรมที่ประพฤตินิยมขอใบการดักจับได้ เพราะการจับแล้วรับสินน้ำใจนั้นเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดที่ ร้ายแรง หากถูกจับได้ว่ากระทำความผิดฐานนี้ ดังนั้นเมื่อมีการแก้ไขเงินรางวัลนี้แล้ว ยังพบว่ามีกรณีขอขอยุ่ก็จะต้องดำเนินการตามกฎหมายอาญาอย่างจริงจัง

2) เงินรางวัลที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับนี้จะต้องมีการกำหนดอัตราโทษปรับตามพระราชบัญญัติจราจร พ.ศ.2522 ให้มีอัตราโทษปรับขั้นต่ำที่สูงขึ้น ซึ่งจะทำให้ส่วนแบ่งเงินรางวัลที่จะจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้จับเป็นจำนวนที่สูง เป็นการตอบแทนที่เจ้าหน้าที่ผู้จับปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง ไม่เห็นแก่สินน้ำใจของผู้ขับขี่ที่กระทำความผิดกฎหมาย

ปัญหาการแบ่งเงินรางวัลนำจับดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีข้อกำหนดและข้อปฏิบัติเข้ามาประกอบกัน แต่ปัญหาหนึ่งที่จะต้องแก้ไข คือ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรจะต้องกระทำอย่างเคร่งครัด รับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างสุจริต มีวินัยในการทำงาน ซึ่งทางกรมตำรวจควรที่จะได้หาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3.2 กระบวนการพิจารณา

ควรที่จะได้มีการจัดตั้งศาลจราจรเพื่อให้พิจารณาคดีจราจรเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เพราะการบังคับโทษให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีมาตรการลงโทษที่รวดเร็ว อันจะทำให้ผู้ขับขี่เกิดความเกรงกลัวต่อโทษ

แม้กฎหมายไทยจะกำหนดให้การกระทำความผิดกฎหมายจรรยาบรรณเป็นการกระทำผิดที่ต้องรับโทษทางอาญา แต่โดยพื้นฐานแล้วความผิดจรรยาบรรณเป็นความผิดทางปกครองเท่านั้น ดังนั้น กระบวนการหรือวิธีดำเนินการต่อผู้กระทำผิดจรรยาบรรณที่จะได้มีการแก้ไขให้เกิดความรวดเร็ว และสะดวกยิ่งกว่าวิธีพิจารณาในปัจจุบันที่ใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง เพราะลักษณะความผิดกฎหมายจรรยาบรรณมีความแตกต่างอย่างมากจากความผิดกฎหมายอาญาอื่น เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของประชาชนทุกคนในสังคม และง่ายต่อการฝ่าฝืน ซึ่งเห็นได้ว่าการกระทำผิดปีละกว่าสองล้านราย ดังนั้น ควรที่จะพิจารณาความเหมาะสมของกฎหมายจรรยาบรรณ และกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงในปัจจุบันว่าสามารถลดขั้นตอนหรือมีกระบวนการใดบ้างที่สามารถทำให้การพิจารณาคดีจรรยาบรรณเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยไม่ทำให้ความยุติธรรมและสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาต้องเสียไป โดยกำหนดเป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความเฉพาะสำหรับคดีจรรยาบรรณ

ดังนั้น วิธีการดำเนินการต่อผู้กระทำผิดจรรยาบรรณโดยการให้อำนาจเจ้าพนักงานสอบสวนในการกลับกรองสำหรับคดีจรรยาบรรณเล็กน้อยควรมีอยู่ สำหรับคดีจรรยาบรรณร้ายแรง เนื่องจากยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้โทษทางอาญา และกระบวนการทางอาญาเพื่อบังคับให้เกิดความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการทางอาญาที่ศึกษากำหนดขึ้นสำหรับคดีจรรยาบรรณนั้น ได้ตัดขั้นตอนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนและการฟ้องคดีโดยพนักงานอัยการออก โดยให้สำเนาอุทธรณ์ใบสั่งเป็นบันทึกประกอบการฟ้องคดีด้วยวาจาโดยผู้ว่าคดี ซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ทั้งนี้เพราะความผิดจรรยาบรรณไม่มูลเหตุซับซ้อน สามารถพิจารณาจากข้อเท็จจริง ประกอบข้อกฎหมายได้โดยไม่ต้องมีการรวบรวมพยานหลักฐานมากมาย เพื่อพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาเหมือนคดีอาญาอื่น ๆ

สำหรับการฟ้องคดีโดยผู้ว่าคดี โดยข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ในอดีตเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 ได้กำหนดให้ตำรวจที่เรียกว่า 'ผู้ว่าคดี' เป็นผู้ฟ้องคดีด้วยวาจาต่อศาลแขวงมาก่อน แต่ต่อมาจึงได้แก้ไขให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องคดีแทนตำรวจผู้ว่าคดี เพราะในขณะนั้นากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาบังคับใช้นั้น พนักงานอัยการมีความไม่พร้อมที่จะรองรับกับคดีได้ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาประกอบกับลักษณะของคดีจรรยาบรรณที่ไม่มีความซับซ้อน และไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการสอบสวนข้างต้น ก็ไม่ควรต้องมีขั้นตอนการตรวจสอบสำนวนโดยพนักงานอัยการอีก อีกทั้งการฟ้องคดีที่กำหนดให้ฟ้องด้วยวาจานั้นมีความง่ายในการปฏิบัติ ไม่ยุ่งยากเพียงทำหน้าที่อ่านฟ้อง จึงไม่จำเป็นที่จะต้องให้พนักงานอัยการที่มีภาระในคดีอื่น ๆ อีกมากมายฟ้องคดีจรรยาบรรณ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งแผนกคดีจรรยาในศาลแขวง

1. เป็นมาตรการที่จะทำให้ผู้ขับที่มีวินัยและปฏิบัติตามกฎจราจรเพิ่มขึ้น โดยต้องกำหนดให้ผู้ขับที่กระทำความผิดกฎจราจร ซึ่งมีผลกระทบต่อความปลอดภัยและความคล่องตัวของการจราจรต้องขึ้นศาลจราจร เพราะศาลจะมีการนำมาตรการเสริมเพื่อบังคับโทษให้เกิดประสิทธิภาพมาบังคับใช้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ขับที่ชอบฝ่าฝืนกฎจราจร มิใช่เพียงแค่ลงโทษปรับแต่เพียงอย่างเดียว โดยศาลจะมีอำนาจเพิ่มขึ้นเป็นพิเศษ กล่าวคือ ให้ศาลมีอำนาจสั่งยึดใบอนุญาตขับขี่ของผู้กระทำผิดได้

โดยศาลอาจจัดให้มีการบันทึกการยึดและคะแนนไว้ในใบอนุญาตขับขี่ และอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดซ้ำสองครั้งขึ้นไปภายในหนึ่งปีต้องเข้ารับการอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้รถใช้ถนน รวมทั้งมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากมีกำหนดครั้งละไม่เกิน 120 วันหรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่เสียก็ได้

2. ช่วยแก้ไขปัญหาการหลบหนีไม่ไปรายงานตัวตามใบสั่งของเจ้าพนักงานจราจรได้อีกทางหนึ่ง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายจราจรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ข้อเสนอแนะอื่น

จากผลของการศึกษาวิจัยข้อสรุปดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรปรับปรุงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับมาตรการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรให้มีการประสานกันในการแก้ไขปัญหาในหลายด้าน เพื่อเสริมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ

1.1 กรมตำรวจควรที่จะปรับปรุงแก้ไขให้กองบังคับการตำรวจจราจรยกเลิกบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติการลง และให้โอนถ่ายภารกิจแก่สถานีตำรวจนครบาลท้องที่ดำเนินการอย่างเบ็ดเสร็จ โดยกองบัญชาการตำรวจนครบาลจะต้องรื้อปรับระบบการจัดการจราจรใหม่ทั้งหมดให้เกิดเอกภาพในการปฏิบัติงานและประสานงานเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายจราจรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กรมตำรวจจะต้องเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาเจ้าพนักงานให้มีความรู้ ความสามารถ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าพนักงานตำรวจจราจรด้วย ดังนี้

1.1.1. ให้เจ้าพนักงานตำรวจจราจร มีโอกาสในการเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการ ในสายงานจราจรได้โดยไม่ใช้มาดำรงตำแหน่งด้านงานจราจรเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นเท่านั้น โดยไม่มีความรู้ด้านการจราจรมาก่อน

1.1.2. ควรจัดระบบการทำงานของเจ้าพนักงานจรรยา โดยยึดหลักการ ออกกำลัง เพื่อให้เจ้าพนักงานนั้นมีความสดชื่นในการปฏิบัติงาน

1.1.3. สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าพนักงานจรรยา โดยเฉพาะเรื่องเงินรางวัล จรรยาเห็นควรให้มีการแก้ไข ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย การจ่ายเงินรางวัลในคดีจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมายจรรยาทางบก รถยนต์ และรถจักรยานยนต์ พ.ศ. 2537 ใหม่ ตามที่ผู้เขียนได้กล่าวไว้แล้วในส่วนแนวทางแก้ไขปัญหา

1.1.4. ปลุกฝังวินัยให้แก่เจ้าพนักงานจรรยาและปลุกฝังคุณธรรมทางกฎหมายให้กับเจ้าพนักงานจรรยาให้มีความสำนึกในหน้าที่อยู่เสมอ

1.1.5. ควรที่ผู้บังคับบัญชา ในสายงานด้านจรรยาจะต้องหมั่นตรวจสอบอบรม ให้ผู้ให้บังคับบัญชามีความรู้ โดยการจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาเจ้าพนักงานจรรยาให้มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ และต้องเข้มงวดตรวจตราอย่าให้ผู้ให้บังคับบัญชาอาศัยอำนาจกฎหมายประพฤตินิยมขอหาประโยชน์ใส่ตน

1.1.6. เจ้าพนักงานจรรยาต้องบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจรรยาอย่างเข้มงวดและจริงจังย่อมจะส่งผลให้ปัญหาวิกฤตจรรยาคลี่คลายลง ในการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานจรรยาจะต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริง ไม่ยอมรับสินน้ำใจที่ผู้ขับขี่ที่ทำความผิดจรรยายอมมอบให้ก็จะส่งผลให้ผู้ขับขี่ที่มีความตระหนกถึงโทษที่ควรได้รับอย่างแท้จริง

1.2 กรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการสนับสนุนกรมตำรวจในด้านการกำหนดสัญญาณจรรยาและเครื่องหมายจรรยาตามที่กรมตำรวจกำหนดให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และจะต้องดำเนินการซ่อมแซมสัญญาณจรรยาและเครื่องหมายจรรยาที่ไม่ชัดเจนและอยู่ในที่ไม่เห็นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถเห็นสัญญาณจรรยาและเครื่องหมายจรรยาได้โดยง่าย เพื่อมิให้เกิดการโต้เถียงได้ว่าสัญญาณจรรยาหรือเครื่องหมายจรรยาที่กำหนดไว้อย่างใด นอกจากนี้ให้มีการตรวจสอบการทำงานโดยผู้บังคับบัญชาของกรุงเทพมหานครเอง เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานให้สัมฤทธิ์ผลในงานปฏิบัติ

2. นอกจากการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดและจริงจังแล้ว รัฐบาลจะต้องมีการรณรงค์ด้านวินัยจรรยาโดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายจรรยาเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการปฏิบัติตามกฎหมาย ตลอดจนมีการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจรรยาให้ทราบกฎหมาย และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจรรยาตลอดจนมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดความยุติธรรม